

Gemeentewapens

Verreweg de meeste Zaanse gemeenten hadden in het verleden een gemeentewapen. Deze zijn (voor zover mogelijk met een verklaring van de herkomst) opgenomen bij de verschillende dorpsvermeldingen in deze encyclopedie, zie aldaar. Hier wordt volstaan met een korte opsomming, de omschrijvingen zijn van de Hoge Raad van Adel. Zie ook afbeeldingen blz. 86 en 87.

- Assendelft heeft een stappend zilveren paard rustende op zijn rechter voorpoot, staande op een sinopel grasgrond, in een veld van keel` (sinopel is groen, keel is rood),
- Jisp □een staande gouden lepelaar op een veld van keel';
- Koog □doorsneden a. in keel twee naar elkaar gewende leeuwen van zilver. b. in zilver twee naar elkaar gewende leeuwen van keel';
- Krommenie □in zilver geplaatst twee leeuwen, geplaatst 2 en 2, de eerste en vierde in keel, de tweede en derde in sabel' (sabel is zwart);
- Oostzaan □in goud drie smalle dwarsbalken van azuur, over alles heen een drietandige greep van sabel met aan iedere punt een graszode van sinopel. Het wapenschild is gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen, (azuur is blauw);
- Oostzaandam □een in aanbouw zijnd schip, liggend op het water van azuur in een kleurloos veld` (kleurloos is wit),
- Westzaan 'een gevierendeeld wapen met in het eerste en vierde kwartier een zilveren leeuw op een veld van keel en in het tweede en derde kwartier een rode leeuw op een veld van zilver. De leeuwen zijn naar elkaar toegewend';
- Wormer 'een hoofd van goud op een azuur veld` ;
- Wormerveer □een gevierendeeld wapen, met in het eerste en vierde kwartier een zilveren leeuw in een veld van keel, en in het tweede en derde veld een leeuw van keel in een veld van zilver`. De leeuwen zijn naar elkaar toegewend';
- Zaadam □gevierendeeld in het eerste kwartier een Mercuriusstaf in natuurlijke kleur; het tweede kwartier is nogmaals gevierendeeld en bevat het wapen van de banne van Westzanen; het derde kwartier wordt benut voor de afbeelding van het wapen van Oostzaandam; het vierde kwartier toont een naar rechts gewende zilveren haan op een veld van azuur. Over dit alles heen bevindt zich een hartschild doorsneden in drieën, waarbij het bovenste deel azuur, het middelste sabel en het onderste zilver is gekleurd; het zilver wordt doorsneden door drie golvende dwarsbalken van sinopel. Het wapen wordt aan de linkerzijde vastgehouden door een aanzittende leeuw in natuurlijke kleur, gekroond door een Koninklijke kroon, houdende in zijn rechterklauw, boven het schild uitstekende, een opgeheven zwaard van zilver met gouden gevest. Alles op een grasgrond van sinopel';
- Zaandijk ` gevierendeeld in het eerste en vierde veld een leeuw van keel in een zilveren veld en in het tweede en derde veld een zilveren leeuw in een veld van keel. De leeuwen zijn naar elkaar toegewend` ;
- Zaanstad 'gevierendeeldz in het eerste en vierde veld een leeuw van zilver op een veld van keel. en in het tweede en derde veld een leeuw van keel op een veld van zilver. De leeuwen zijn naar elkaar toegewend. Het geheel wordt vastgehouden door twee walvissen van natuurlijke kleur, de staarten omhoog. Het is geplaatst op een arabesk van sinopel. '
- Oosten West-Knollendam hadden geen eigen wapen, de dorpen gebruik(t)en de wapens van respectievelijk Wormer en Wormerveer.
- Krommeniedijk, dat geruime tijd een zelfstandige gemeente was. had wel voor een eigen wapen in aanmerking kunnen komen, maar voerde dat van Krommenie.
- Westzaandam had evenmin een eigen wapen en gebruikte dat van de banne van Westzaan. Dit wapen is (al dan niet in variaties) terug te vinden in alle wapens van voormalige gemeenten ten westen van de Zaan. en ook in dat van Zaanstad. Het wapen van Zaandijk kwam oorspronkelijk

(zoals hierboven beschreven) geheel overeen met dat van de banne van Westzanen. In 1816 verwisselde men de kleur van de velden.

Zie ook: https://nl.wikipedia.org/wiki/Heraldische_kleur

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=gemeentewapens>

Last update: **2020/09/07 12:06**